

НАРЕДБА № Н-00-0001 ОТ 14 ФЕВРУАРИ 2011 Г. ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

В сила от 01.03.2011 г.

Издадена от Министерството на културата

Обнародвана в ДВ бр. 18 от 1 март 2011 г., изм. и доп. ДВ бр. 30 от 17 април 2012 г., изм. ДВ бр. 101 от 18 декември 2012 г., изм. и доп. ДВ бр. 40 от 27 май 2016 г.

Глава първа.

ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. условията и редът за извършване на теренни археологически проучвания;
2. (нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) условията за приемане на теренни археологически проучвания;
3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) регистрацията на специалните технически средства при извършване на теренни археологически проучвания и възможностите за използването им.

Чл. 2. (1) Теренните археологически проучвания са научноизследователска дейност.

(2) Предмет на теренните археологически проучвания са недвижимите и движимите археологически културни ценности по смисъла на чл. 146, ал. 3 от Закона за културното наследство (ЗКН).

(3) Теренните археологически проучвания се осъществяват в земните пластове, на тяхната повърхност, на сушата и под вода.

(4) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Подводни археологически проучвания се извършват при спазване на изискванията на Конвенцията за опазване на подводното културно наследство (ДВ, бр. 16 от 2010 г., ратифицирана със закон - ДВ, бр. 84 от 2003 г.).

Чл. 3. Целите на теренните археологически проучвания са:

1. издирване, изследване и оценка на научната и културната стойност на археологическите обекти;
2. опазване на археологическите културни ценности;
3. популяризиране на археологическите културни ценности.

Чл. 4. (1) Теренното археологическо проучване се състои от следните последователно осъществявани етапи:

1. теренно проучване;
2. обработване и анализ на откритите на терена материали и на получените данни и наблюдения;
3. интерпретиране на резултатите;
4. публикуване на резултатите от проучването;
5. популяризиране на проучването.

(2) При всички етапи на археологическото проучване се прилага интердисциплинарният подход.

(3) Теренното проучване се провежда само с разрешение, издадено по реда на чл. 148, ал. 1 - 3 ЗКН.

Чл. 5. При теренните археологически проучвания:

1. обектите се изследват в контекста на заобикалящата ги среда;
2. проучването на археологическия обект не трябва да обхваща по-голяма площ и обем, отколкото е необходимо за целите на изследването и опазването;
3. недеструктивните методи и техники се прилагат приоритетно;
4. пълно археологическо проучване посредством разкопки е допустимо при:
 - а) застрашени от унищожаване обекти;
 - б) необходимост от интегрирана консервация;
 - в) планирани разкопки за решаване на определена научна задача.

Чл. 6. (1) В методическо отношение теренните археологически проучвания са три вида:

1. издирване на археологически обекти;
2. археологическо наблюдение;
3. археологически разкопки.

(2) В организационно отношение теренните археологически проучвания са:

1. редовни - планират се с цел решаване на определена научна задача или за нуждите на интегрираната консервация на недвижима археологическа ценност;
2. спасителни - извършват се при необходимост за частично или цялостно използване на терена на недвижима археологическа ценност, при риск от нейното разрушаване,

включително и тези, които се извършват при непредвидено откриване на археологическа ценност, което налага незабавно проучване.

Глава втора.

ВИДОВЕ ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

Раздел I.

Издирване на археологически обекти

Чл. 7. (1) Издирването на археологически обекти е начален етап от археологическото проучване, в който чрез недеструктивни методи се разпознават археологическите ценности.

(2) В процеса на осъществяване на издирването задължително се документират всички археологически обекти, структури и следи от минала човешка дейност независимо от техния вид и хронология.

Чл. 8. Основните задачи на издирването са:

1. установяване наличието на археологически обекти в даден район;
2. определяне на местоположението в административно-териториално отношение на археологическите обекти и точната им локализация. Задължително е определянето на координатите на обектите с помощта на GPS и/или други подходящи технически средства. За обекти с по-голяма площ и комплекси се посочват и GPS координати на предполагаемите граници и координатите на всеки отделен подобект;
3. събиране на данни за геоморфологията, педологията, геологията, хидрографията, растителността и други на района;
4. изготвяне на точно и пълно описание на видимите части на обектите и на свързаните с тях антропогенни промени в местността;
5. събиране на находки от повърхността за получаване на данни за хронологията и вида на обекта;
6. изготвяне на първоначално археологическо определяне на хронологията и вида на откритите обекти;
7. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) изготвяне на предложение за деклариране или за предоставяне на статут на откритите археологически обекти по реда на раздели II и III от глава пета от ЗКН.

Чл. 9. (1) При издирване на археологически обекти е допустимо събиране на подвижни, свободно достъпни върху съвременна повърхност находки, без вкопаване.

(2) При откриване на находки с особено голяма материална, художествена и научна стойност се съставя протокол, подписан от научния ръководител и двама свидетели.

Чл. 10. (1) Данните за издирените археологически обекти задължително се въвеждат в Автоматизирана информационна система "Археологическа карта на България" (АИС АКБ), която се съхранява от Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките (НАИМ при БАН), Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) и Министерството на културата.

(2) Археологически обекти, на които се провеждат разкопки, но не са регистрирани в АИС АКБ, задължително се регистрират след първата година на проучването им.

(3) Регистрационната карта за АИС АКБ за археологически обект се изготвя по образец съгласно наредбата по чл. 155, ал. 2 ЗКН.

Раздел II.

Археологическо наблюдение

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Археологическото наблюдение е дейност, чиято основна цел е установяване на наличието на археологически структури на дадено място. Археологическото наблюдение се прилага в случаите по чл. 161, ал. 2 ЗКН, за да не се допусне да бъдат унищожени или застрашени неизвестни археологически обекти.

Чл. 12. (1) Ако при наблюдението по чл. 11 се установи наличие на археологически структури, изкопните работи се спират и научният ръководител на наблюдението уведомява компетентните органи по реда на чл. 160, ал. 2 и чл. 72, ал. 5 ЗКН.

(2) В случаите по ал. 1 научният ръководител е длъжен да документира разкритите структури и да изготви първоначална регистрация на обекта в АИС АКБ.

Раздел III.

Археологически разкопки

Чл. 13. (1) Археологическите разкопки са деструктивен метод на теренно археологическо проучване, чрез който се изясняват основните характеристики на археологическите обекти: хронология, вид и граници.

(2) Археологическите разкопки се извършват от повърхността на обекта в дълбочина до достигане на стерилен пласт.

Чл. 14. (1) Археологическите разкопки се провеждат, след като изследваният обект се ситуира в триизмерна координатна система, която се привързва към държавната височинна мрежа.

(2) Всички разкрити недвижими и подвижни културни ценности се определят в пространството чрез триизмерно локализиране.

Чл. 15. (1) Основните операции при археологическите разкопки - разкриването и демонтажът на археологическите структури, се осъществяват само ръчно.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Земякопна техника и механизация може да се използва само ако това е посочено в разрешението за теренни проучвания. Освободените при разкопките земни маси се отстраняват без ограничения с механизирани средства.

(3) Водните и въздушните ежектори, използвани при подводни археологически проучвания, не са земякопна техника по смисъла на ал. 2.

Чл. 16. (1) Научният ръководител на теренните археологически проучвания е длъжен да осигури:

1. научно-методическото равнище на проучването;
2. реализацията на програмата на теренното археологическо проучване;
3. мерки за безопасни условия на труд при извършване на теренните археологически проучвания;
4. охрана на археологическия обект и на находките по време на теренното проучване;
5. теренна консервация на археологическия обект и на находките;
6. предаването на откритите находки в държавен или общински музей.

(2) Средствата за теренна консервация по ал. 1, т. 5 се включват в бюджета на теренните археологически проучвания.

(3) При откриване на подвижни културни ценности от благороден метал се изготвя протокол, подписан от научния ръководител и двама свидетели, с който те се предават за временно съхранение на държавен или общински музей, в който има условия за тяхното съхранение.

Глава трета.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТЕРЕННИТЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) Теренните археологически проучвания се извършват с разрешение за теренно археологическо проучване, издадено от министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице, въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания.

(2) За спасителни проучвания, включително археологическо наблюдение по чл. 161, ал. 2 ЗКН, както и такива с цел издирване на археологически обекти с недеструктивни методи, разрешението за тях се издава от председателя на Съвета за теренни проучвания.

(3) Теренни проучвания в Република България, включени в международни научноизследователски проекти или планирани с участието на лице по чл. 150, ал. 2 ЗКН, се одобряват с разрешение на министъра на културата въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания.

(4) В случай че е необходимо спасителните теренни проучвания да започнат преди годишните отчети в НАИМ при БАН, разрешението се издава, след като отчетите и документацията за предходни теренни археологически проучвания на заявителя са приети предварително от съответната секция на НАИМ при БАН.

(5) Разрешение за извършване на теренни археологически проучвания се издава на лица, които отговарят на изискванията на чл. 150 ЗКН. Разрешението е със срок на действие в рамките на календарната година, в която е издадено.

(6) В разрешението за извършване на теренни археологически проучвания се посочва и извършването на геофизическо проучване, ако такова е предвидено в работната програма.

(7) С разрешението за извършване на теренни археологически проучвания се определят временните граници и охранителни зони на археологическия обект, предмет на проучването.

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) Заявление за издаване на:

1. разрешение за редовно или международно теренно археологическо проучване се подава чрез председателя на Съвета за теренни проучвания до министъра на културата, като заявленията за редовни проучвания се подават до 30 април на съответната календарна година;

2. разрешение за спасително теренно археологическо проучване се подава до председателя на Съвета за теренни проучвания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) Към заявленията се прилагат документите, посочени в чл. 151 ЗКН, като в случай, че лицето не е вписано в регистъра по чл. 150, ал. 2 ЗКН, със заявлението се прави искане за вписване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) Заявленията по ал. 1 се подават писмено или по електронен път. В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, се спазват изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис, а документите се прилагат във вид на сканирани копия, подписани с електронен подпис.

(4) В случаите, когато се подава заявление за провеждане на спасителни проучвания, се посочва необходимостта от провеждане на проучването във връзка с осъществяването на: строителни, благоустройствени или селскостопански дейности, търсене, проучване и добив на подземни богатства и други дейности, свързани с въздействие върху земната повърхност, земната основа, земните недра и под вода, при които са открити структури или находки, притежаващи признаци на културни ценности, както и осъществяването на конкретни инвестиционни проекти.

(5) Заявителят представя освен документите по чл. 151 ЗКН и:

1. мотивирано становище на регионалния инспекторат по опазване на културното наследство или на директора на съответния музей; становището се издава въз основа на документ, удостоверяващ законосъобразността на инвестиционната инициатива, предоставен от собственика на имота, в който ще се извършва теренното археологическо проучване, а в случай на образувано административнонаказателно производство се посочват съответните данни за това;

2. в случаите по чл. 160, ал. 2 ЗКН - одобрен протокол от комисията по чл. 160, ал. 3 ЗКН.

Чл. 17б. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2012 г., в сила от 18.12.2012 г., изм. - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) (1) Заявленията по чл. 17а, ал. 1, т. 1 заедно с приложените към тях документи се разглеждат от Съвета за теренни проучвания в едномесечен срок. Съветът за теренни проучвания разглежда заявления само на лица, вписани в регистъра по чл. 150, ал. 2 ЗКН.

(2) В 7-дневен срок след провеждане на заседанието председателят на Съвета за теренни проучвания изпраща заявленията по чл. 17, ал. 1, т. 1 заедно с приложените документи и решението на съвета до Министерството на културата.

(3) Разрешението за редовно теренно археологическо проучване се издава от министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице в 14-дневен срок от постъпване на документите в Министерството на културата.

(4) Председателят на Съвета за теренни проучвания издава разрешение за спасително археологическо проучване в 14-дневен срок от постъпване на заявлението. Председателят на Съвета за теренни проучвания разглежда заявления само на лица, вписани в регистъра по чл. 150, ал. 2 ЗКН.

Чл. 17в. (Нов - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) (1) Министерството на културата води регистър на лицата, които отговарят на изискванията на чл. 150, ал. 1, т. 1 и 2 ЗКН. В регистъра се вписват и лица, които отговорят на условията на § 29 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за културното наследство (ДВ, бр. 16 от 2016 г.).

(2) За вписване в регистъра се подава заявление по образец съгласно приложение № 1. Заявлението съдържа:

1. трите имена;
2. адрес, телефон или факс, електронен адрес.

(3) Към заявлението се прилагат:

1. копие от диплома за придобита образователно-квалификационна степен;
2. копие на документ за притежавана научна степен или заемана академична длъжност;
3. документи, доказващи 10 години професионален опит като археолог.

(4) При установяване на нередности или непълноти в подаденото заявление или в приложените документи се дават указания за тяхното отстраняване в 7-дневен срок от постъпване на заявлението. Заявителят е длъжен да отстрани нередностите в 3-дневен срок от получаване на указанията.

(5) Заявлението по ал. 2 се разглежда в 14-дневен срок, като за вписването се издава заповед от министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице.

(6) Министърът на културата или оправомощеното от него длъжностно лице отказва вписване в регистъра, когато:

1. не са предоставени някои от необходимите документи по ал. 3, или
2. не са отстранени пропуските в подадените документи в срока по ал. 4.

(7) При промяна на заявени обстоятелства вписаните лица са длъжни да уведомят Министерството на културата в 7-дневен срок от настъпване на промяната.

(8) Отказът за вписване в регистъра по ал. 6 не отменя правото за повторно кандидатстване по общия ред.

(9) Заличаване от регистъра се извършва със заповед на министъра на културата или оправомощеното от него лице в следните случаи:

1. по молба на вписаното лице;
2. при три нарушения, констатирани от контролната теренна комисия към Съвета за теренни проучвания по чл. 28, ал. 1, или при влязло в сила наказателно постановление за нарушения на ЗКН;

3. при влязла в сила присъда за престъпления против културните ценности;
4. при смърт на вписаното лице.

Чл. 17г. (Нов - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) (1) Регистърът се води по образец съгласно приложение № 2. В регистъра се вписват:

1. пореден номер на вписването в регистъра;
2. номерът на заявлението за вписване;
3. трите имена;
4. образователно-квалификационна степен;
5. образователна и научна степен "доктор", научна степен "доктор на науките" или академична длъжност;
6. години професионален опит като археолог;
7. заповед за вписване, за промяна на вписани обстоятелства, за отказ от вписване или за заличаване от регистъра.

(2) Вписванията се извършват в поредност със съответен регистрационен номер, чиито цифри в последователност посочват поредността на вписването за целия регистър.

(3) За всеки вписан в регистъра археолог се съставя преписка, която съдържа най-малко информацията по приложение № 3.

(4) Информацията от регистъра се съхранява на хартиен и електронен носител. Информацията по ал. 1, т. 1 - 7 се публикува на сайта на Министерството на културата.

(5) Със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър се определят длъжностните лица, които извършват дейностите по вписване и заличаване от регистъра.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) Министерството на културата и НАИМ при БАН водят регистър на издадените разрешения за теренни проучвания.

(2) Регистърът на издадените разрешения:

1. (изм. - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) за редовни и международни теренни археологически проучвания се създава и води в Министерството на културата; за издаденото разрешение Министерството на културата незабавно уведомява НАИМ при БАН и представя копия на разрешенията в 7-дневен срок от издаването им;
2. (изм. - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) за спасителни археологически проучвания се създава и води в НАИМ при БАН; за издадените разрешения НАИМ при

БАН уведомява Министерството на културата в 7-дневен срок от издаването им, като представя копия на разрешенията.

(3) Научният ръководител представя копие от разрешението за теренни археологически проучвания в общината, кметството, районното управление на МВР и музея, на чиято територия се провежда теренното археологическо проучване.

(4) Научният ръководител лично представя разрешението за теренното археологическо проучване на местните власти преди започване на работата на терена.

Чл. 19. (1) Съветът за теренни проучвания дава:

1. експертно становище за даване и отнемане на разрешение за извършване на теренни археологически проучвания;

2. становища за сключване на международни договори, свързани с опазването на археологически ценности.

(2) Съветът за теренни проучвания взема решения въз основа на мнението на секциите в НАИМ при БАН.

(3) Съветът за теренни проучвания приема правилник за своята дейност.

Чл. 20. (1) Средства за извършване на редовни и спасителни теренни археологически проучвания се предвиждат ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България.

(2) Средства за провеждане на теренни археологически проучвания могат да бъдат привлечени и от други източници.

(3) Съветът за теренни проучвания дава мнение по предложенията за осигуряване на финансиране на теренни археологически проучвания от държавния бюджет.

(4) Средствата за спасителни теренни проучвания до пълното проучване на терена се предоставят от възложителя, във връзка с чиято инвестиционна инициатива се извършва спасителното проучване.

(5) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Отношенията във връзка с провеждането на редовно или спасително теренно археологическо проучване се уреждат с договор, сключен между възложителя на теренното проучване и културна или научна организация, която от своя страна е в договорни отношения с лице, получило разрешение за теренно археологическо проучване.

(6) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) С договора по ал. 5 се определят необходимите средства за провеждане на теренното археологическо проучване по план-сметка с показатели съгласно приложение № 3. При необходимост научният ръководител може да променя размера на средствата по пера с изключение на средствата, предвидени за теренна консервация, без да надхвърля общата сума, заявена с план-сметката.

(7) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) План-сметката по ал. 6 се прилага и в случаите, когато културна и научна организация самостоятелно осъществява теренно проучване.

Чл. 21. (1) Теренното археологическо проучване се провежда под ръководството на един научен ръководител или на двама съръководители.

(2) Един научен ръководител не може да провежда по едно и също време повече от едно теренно археологическо проучване.

(3) Отсъствието на научния ръководител от обекта по време на теренни археологически проучвания не може да бъде повече от 3 дни. В тези случаи отговорностите му се поемат от заместник научния ръководител.

Чл. 22. Научният ръководител има изключителното право на първа публикация на получените резултати от теренни археологически проучвания. Правото на първа публикация е за срок 10 години, който започва да тече от изтичане срока на разрешението за теренно археологическо проучване.

Глава четвърта.

ТЕРЕННА ДОКУМЕНТАЦИЯ И ОТЧЕТ НА ТЕРЕННИТЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

Чл. 23. (1) Теренната документация се изготвя за всеки вид теренно проучване и следва да отговаря на съвременните изисквания, установени в археологията.

(2) Теренната документация включва:

1. научен отчет;
2. полеви дневник;
3. графична документация според спецификата и вида на археологическите проучвания;
4. фотодокументация;
5. полева инвентарна книга;
6. регистрационни карти за АИС АКБ съгласно наредбата по чл. 155, ал. 2 ЗКН.

Чл. 24. (1) След завършване на теренните археологически проучвания за годината научният ръководител предава по опис с протокол откритите находки за съхранение във фонда на държавен или общински музей.

(2) В десетгодишен срок от предаването на находките само научният ръководител има право да ги ползва за изследване и научно публикуване.

Чл. 25. (1) Екземпляр от теренната археологическа документация се предава задължително в Националния архив на теренните археологически проучвания в НАИМ при БАН, НИИКН и в съответния музей, на чиято територия се извършва проучването.

(2) Теренната археологическа документация се предава в Националния архив на теренните археологически проучвания в НАИМ при БАН по време на годишните отчети в НАИМ при БАН.

(3) За срок 10 години след депозирането ѝ документацията може да се ползва само с разрешение на научния ръководител.

Чл. 26. (1) Научният ръководител представя на годишната отчетна сесия в НАИМ при БАН научен отчет и документацията по чл. 25, ал. 2 за проведеното теренно археологическо проучване.

(2) Отчетът съдържа информация за методиката и основните характеристики (хронология, вид и граници) на обекта на теренното археологическо проучване и тяхната първична интерпретация и се представя с подходящи съвременни средства за онагледяване.

Чл. 27. Съответната секция на НАИМ при БАН обсъжда отчета и документацията и дава оценка за качеството на проведеното теренно археологическо проучване. Приемането на отчета е необходимо условие за издаване на разрешение за бъдещи проучвания.

Глава четвърта "а".

**УСЛОВИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ
(НОВА - ДВ, БР. 30 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 17.04.2012 Г.)**

Чл. 27а. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) За приемане на приключили теренни археологически проучвания или приключил техен етап, включително при възникнала необходимост от временно преустановяване на теренните проучвания върху целия терен, определен с разрешението по чл. 148 ЗКН, или върху част от него, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице назначава експертна комисия.

(2) Комисията по ал. 1 се състои от представители на: Инспектората по опазване на културното наследство, НАИМ при БАН или университетите с катедра "Археология", археолог от регионален исторически музей или от местен общински музей. При необходимост в комисията се включват представители на НИИКН и други експерти.

(3) Средствата за осъществяване на дейността на комисията се осигуряват от възложителя на теренното проучване.

Чл. 27б. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) Комисията по чл. 27а се назначава по искане на научния ръководител или от съответната научна или културна организация по чл. 20, ал. 5.

(2) При спасителни теренни археологически проучвания искането за назначаване на комисия се подава в Министерството на културата до 3 дни след приключване на срока на теренното проучване, определен в договора, сключен с възложителя.

Чл. 27в. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) Комисията провежда оглед на място в двумесечен срок от датата на подаване на искането по чл. 27б, ал. 1 до министъра на културата.

(2) Научният ръководител представя на комисията доклад с научна оценка за разкритите археологически структури.

(3) Въз основа на доклада и на проведенния оглед се съставя протокол, с който се предлагат последващи действия и временни мерки за опазване.

(4) В зависимост от степента на проучването на археологическия обект комисията може да предложи с протокола изготвяне на:

1. предварителна оценка по чл. 57, ал. 3 ЗКН;

2. или заключителна оценка по чл. 61, ал. 1 ЗКН след декларирането на обекта по реда на ЗКН.

Чл. 27г. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) При спасителни теренни археологически проучвания комисията въз основа на доклада с научната оценка на ръководителя на проучването изготвя предварителна оценка на разкритите недвижими археологически структури. За изготвянето на предварителната оценка не се прилагат изискванията на наредбата по чл. 50, ал. 2 ЗКН.

(2) С изготвената оценка се установява, че:

1. археологическите структури притежават признаци на недвижими културни ценности - с протокола по ал. 3 комисията предлага провеждане на процедура по деклариране;

2. археологическите структури не притежават признаци на недвижими културни ценности - с протокола по ал. 3 комисията предлага на министъра на културата да издаде заповед за отнемане на статута на обекта по чл. 2а, ал. 1 ЗКН в обхвата на намесата и освобождаване на терена;

3. е завършило спасителното теренно археологическо проучване или то се нуждае от продължаване, с конкретен срок за приключване.

Чл. 27д. (Нов - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) (1) Председателят на комисията представя протокола на министъра на културата за утвърждаване в 7-дневен срок след приключване на дейността на комисията.

(2) Протоколът по ал. 1 се утвърждава от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър.

(3) Предложените с протокола действия и временни мерки за опазване на археологическата ценност са задължителни за изпълнение.

Глава пета.

КОНТРОЛ НА ТЕРЕННИТЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

Чл. 28. (1) Националният археологически институт с музей при БАН координира и чрез годишните отчетни сесии методически контролира теренните археологически проучвания в Република България.

(2) Контролът в методическо отношение на текущите теренни археологически проучвания се осъществява от контролна теренна комисия към Съвета за теренни проучвания. Създаването на контролната теренна комисия и нейните функции се регламентират в правилника за дейността на Съвета за теренни проучвания.

Чл. 29. Инспекторатът за опазване на културното наследство в Министерството на културата осъществява контрол за спазването на изискванията на Закона за културното наследство и на издадените въз основа на него актове, свързани с извършване на теренни археологически проучвания.

Глава шеста.

РЕГИСТРАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНИТЕ ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

Чл. 30. (1) Министерството на културата води регистър на специалните технически средства.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Регистрираните специални технически средства се използват за недеструктивно откриване на недвижими и движими археологически културни ценности на сушата и под водата или за друга специализирана дейност, изрично предвидена в нормативен акт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Специални технически средства, регистрирани за извършване на теренни проучвания, се използват само от лица, посочени в заявлението по чл. 151 ЗКН, и под контрола на научния ръководител.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Информацията в регистъра се поддържа и съхранява на електронен и хартиен носител.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Длъжностните лица, които извършват дейностите по вписване в регистъра, се определят със заповед на министъра на културата.

Чл. 31. (1) (Доп. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Заявление за вписване в регистъра могат да подават физически и юридически лица, собственици на специални технически средства.

(2) Заявлението съдържа:

1. данни за заявителя;
2. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) данни за лицата, които ще използват специално техническо средство, и за тяхната квалификация;
3. точно описание и технически характеристики на специалното техническо средство.

(3) Към заявлението се прилагат:

1. документ, удостоверяващ произхода, придобиването и функционалното предназначение на специалното техническо средство;
2. копие на документ за квалификация на лицето по ал. 1, т. 2.

Чл. 32. Въз основа на подаденото заявление длъжностните лица, оправомощени да водят регистъра, образуват преписка, която съдържа заявлението по чл. 31 с приложените към него документи.

Чл. 33. (1) При установяване на нередовности или непълноти в подаденото заявление или в приложените документи се дават указания за тяхното отстраняване в 7-дневен срок от постъпване на заявлението.

(2) Заявителят е длъжен да отстрани нередовностите в 3-дневен срок от получаване на указанията.

(3) При неотстраняване на нередовности или непълноти в заявлението в срока по ал. 2 производството по вписване се прекратява.

Чл. 34. (1) В 14-дневен срок от подаване на заявлението длъжностните лица извършват вписването на специалното техническо средство. За извършеното вписване се издава удостоверение от министъра на културата или от оправомощено от него длъжностно лице по образец съгласно приложение № 1.

(2) При вписване в регистъра всяко специално техническо средство получава регистрационен номер, чиито цифри в последователност посочват поредността на вписването за целия регистър и поредността на вписването за съответната календарна година.

Чл. 35. При промяна на вписаните в регистъра обстоятелства, включително и промяната в собствеността върху специалните технически средства, се подава заявление в 7-дневен срок от настъпването на промяна за отразяване на обстоятелството в регистъра.

Чл. 36. (1) Заличаване на вписано в регистъра специално техническо средство се извършва при:

1. подаване на молба от заявителя, с която се иска заличаване на специалното техническо средство от регистъра, като се посочват причините за това;
2. влязло в сила наказателно постановление, издадено на заявителя за нарушение на Закона за културното наследство.

(2) За заличаването на регистрирано специално техническо средство се издава заповед на министъра на културата или на оправомощено от него длъжностно лице.

(3) (Нова - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) Заповедта по ал. 2 се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 37. Регистърът се води по образец съгласно приложение № 2 и съдържа информация за:

1. пореден номер на вписване в регистъра;
2. номер на заявлението;
3. данни на заявителя;
4. описание и технически характеристики на специалното техническо средство;
5. трите имена и ЕГН на лицето, което ще използва специалното техническо средство, и данни за неговата квалификация;
6. удостоверение за вписване;
7. уведомление за прекратяване на производството;
8. заповед за заличаване на вписването.

Чл. 38. (1) Регистърът се води в томове, страниците на които се номерират, и съдържа документите от преписката по чл. 32. На корицата на всеки том се отбелязват наименованието на регистъра и номерът на тома.

(2) Непосредствено след вписването в регистъра върху хартиен носител длъжностното лице въвежда данните и в електронния еквивалент.

(3) Допуснатите явни фактически грешки се поправят служебно. Отбелязването и заличаването се извършват по начин, който не засяга целостта на информацията за вписаните вече обстоятелства.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г.) По смисъла на тази наредба:

1. "Интегрирана консервация" е понятието, определено в § 4, т. 10 от допълнителната разпоредба на Закона за културното наследство.

2. "Специални технически средства" са геофизична апаратура и други технически средства, използвани при теренните археологически проучвания за откриване на недвижими и движими археологически културни ценности на сушата и под вода.

3. "Документи, удостоверяващи законосъобразността на инвестиционната инициатива" са: съгласувана по реда на ЗКН виза за проектиране в случаите по чл. 161, ал. 1 ЗКН, а в останалите случаи - разрешение за строеж (разрешение за построяване).

4. (нова - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.) "Професионален опит като археолог" е времето, през което лицето е извършвало дейности, свързани с археологическото културно наследство по трудов или граждански договор като археолог или по служебно правоотношение като археолог. Стажът се доказва с трудова, служебна, осигурителна книжка или копия на граждански договори.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 147, ал. 6 от Закона за културното наследство.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № Н-00-0001 ОТ 2011 Г. ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 17.04.2012 Г.)

§ 17. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № Н-00-0001 ОТ 2011 Г. ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 101 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 18.12.2012 Г.)

§ 2. Тази наредба влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Преходни и Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № Н-00-0001 ОТ 2011 Г. ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ТЕРЕННИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 40 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 27.05.2016 Г.)

§ 12. (1) Заявления за редовни или международни теренни археологически проучвания, подадени през 2016 г., се разглеждат, без да е извършено вписване в регистъра по чл. 150, ал. 2 ЗКН.

(2) Лицата, подали заявления по ал. 1, подават заявления за вписване в регистъра по чл. 150, ал. 2 ЗКН до края на 2016 г.

§ 13. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 17в, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.)

	ДО МИНИСТЪРА НА КУЛТУРАТА Вх. №
ЗАЯВЛЕНИЕ	
от
град/село	П.К
Адрес: улица	№.....,
телефон, факс,
мобилен телефон, e-mail

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

С настоящото заявявам искането си за вписване в регистъра по чл. 150, ал. 2 ЗКН с образователно-квалификационна степен магистър по специалност, притежавана научна степен/академична длъжност
Притежавам две разрешения за теренно археологическо проучване № и № като ръководител.

Прилагам следните документи:

1. копие на диплома за придобита образователно-квалификационна степен;
2. копие на документ за придобита научна степен или за притежавана/заемана академична длъжност;
3. копие на документ за професионален опит.

ЗАЯВИТЕЛ: (подпис)

Дата:

Приложение № 2 към чл. 17г, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.)

Регистър по чл. 150, ал. 2 от Закона за културното наследство

Пореден № за регистъра	Номер на заявление за регистрация	Трите имена	Образователно-квалификационна степен	Научна степен	Академична длъжност	Професионален опит за лицата, кандидатстващи на основание § 29 от преходните и заключителните разпоредби на ЗКН (ДВ, бр. 16 от 2016 г.)	Заповед за вписване/промяна на вписани обстоятелства/заличаване

Приложение № 3 към чл. 17г, ал. 3

(Ново - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.)

1. Преписка вх. №	
2. Трите имена на кандидата	
3. Постоянен адрес	
4. Предпочитан адрес за кореспонденция, тел., e-mail	
5. Завършено висше образование	
6. Научна степен и академична длъжност	
7. № и дата на регистрация	
8. Промени в регистрацията, № на заповед	
9. Зачиване от регистъра	
10. Отказ за вписване	
11. Ново вписване по чл. 18а, ал. 8	

Приложение № 4 към чл. 20, ал. 6

(Ново - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г., предишно Приложение № 3 към чл. 20, ал. 6 - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.)

План-сметка

за определяне на показателите за формиране на необходимите средства за провеждане на теренни археологически проучвания

Раздел I

Информация за теренното археологическо проучване на обект.....

1. Локализация на археологическия обект "....."
урбанизирана територия
извънселищна територия
подводни археологически проучвания
комбинирани археологически проучвания
2. Разрешение за теренно археологическо проучване №/.....г.
3. Типология на обекта.....
3.1. датировка.....
3.2. стратиграфия.....
4. Вид на теренното археологическо проучване в методологично отношение: издирване на археологически обекти
археологическо наблюдение
археологически разкопки
5. Вид на теренното археологическо проучване в организационно отношение: редовно

спасително
6. Обща площ на теренното археологическо проучване кв. м и дебелина на културния пласт см.
7. Времетраене на теренното проучване. дни.

Указание за попълване на раздел I:

Времетраенето на теренното проучване по т. 7 се определя като функция от информацията по т. 6, състава на екипа по т. 1 от раздел II и указанията относно т. 1 от раздел II.

Раздел II

Средства за организационно осигуряване на теренното археологическо проучване

1. Командировъчни разходи (пътни, дневни, квартирни), определени съгласно Наредбата за командировките в страната:

Участници	Брой участници	Дни	Дневни	Квартирни	Пътни	Общо
научни ръководители						
зам.-ръководители						
археолози и други специалисти						
стажанти						
работници						
ВСИЧКО:						

Указание за попълване на т. 1:

Посочват се размерите на командировъчните разходи съгласно Наредбата за командировките в страната (ДВ, бр. 11 от 1987 г.).

2. Възнаграждения за научно ръководство и за участие в теренно археологическо проучване:

Участници	Брой участници	На ден	За дни	Общо	Основание за цената
научни ръководители					
зам.-ръководители					
археолози и други специалисти					
стажанти					
работници					
ВСИЧКО:					

Указание за попълване:

Разходите за възнагражденията по таблицата на т. 2 се определят съгласно модули за археологически разкопки, издирване на археологически обекти и археологическо наблюдение, както следва:

1. Модулът за археологически разкопки включва:

а) дневната норма при 8-часов работен ден е проучване на квадрат 5 x 5 м на дълбочина 0,15 м;

б) кадрова обезпеченост на 1 модул за 1 ден - от 3 до 5 души, включващи работници и един стажант или археолог.

2. Модулът за издирване на археологически обекти се определя по дневна норма за провеждане на издирване на археологически обекти и е 35 000 м² покрита площ от един археолог при 8-часов работен ден.

3. Модулът за археологическо наблюдение се определя за един археолог за провеждане на ефективно наблюдение на работата на една машина или група работници, оформящи

масов изкоп с площ до 100 м² и дълбочина до 2 м за 8-часов работен ден.

Възнагражденията при теренното археологическо проучване се калкулират чрез коефициент на базата средната работна заплата за страната, актуализирана спрямо последните данни на Националния статистически институт, при средно 21 работни дни на месец и коефициент спрямо базовото заплащане на ден, а именно:

- а) възнаграждение за научен ръководител (включително с осигуровки) на ден - х 3,00;
- б) възнаграждение за заместник научен ръководител (включително с осигуровки) на ден - х 2,00;
- в) възнаграждение за археолог (включително с осигуровки) на ден - х 1,75;
- г) възнаграждение за стажант (включително с осигуровки) на ден - х 1,50;
- д) възнаграждение за работник (включително с осигуровки) на ден - х 1,00.

Възнаграждението за работник и стажант се договаря, като за минималната ставка се приема минималната работна заплата за страната.

3. Наем на земекопна техника, друга техника и извозване на пръст:

Вид земекопна или друга техника	Дни	Брой на машиносмяна	Цена на машиносмяна	Общо	Основание за цената
ВСИЧКО:					

Указание за попълване: В графа "Основание за цената" се посочва начинът на формиране на цената.

4. Разходи за транспорт до обекта:

Вид транспортно средство	Брой пътници	Лв./км или наем	Дни	Общо	Основание за цената
ВСИЧКО:					

Указание за попълване: В графа "Основание за цената" се посочва начинът на формиране на цената.

5. Консумативи, инструменти и др.:

Вид	Брой	Единична цена	Общо
ВСИЧКО:			

6. Разходи за осигуряване на охрана на обекта:

Брой охранители	Часове/дни	На час/ден	Общо	Основание за цената
ВСИЧКО:				

Указание за попълване: В графа "Основание за цената" се посочва начинът на формиране на цената.

7. Застраховки:

Вид	Дни	Командировъчни	Дейност	Общо	Основание
Застраховки					

Указание: В графа "Основание" с посочват мотивите относно необходимостта от застраховане.

8. Обезщетения съгласно чл. 161, ал. 3 от Закона за културното наследство:

Вид дейност, подлежаща на обезщетение	Площ	Собственик, ползвател	Сума	Основание за определяне на размера на обезщетението
ВСИЧКО:				

9. Средства за интердисциплинарни изследвания и консултации:

Вид	Дни	Командировъчни	Дейност	Консумативи, материали	Общо	Основание
ВСИЧКО:						

Указание за попълване: Интердисциплинарните изследвания и консултации не могат да надхвърлят 15 % от общата сума за теренното археологическо проучване.

10. Изготвяне на графична и фотодокументация:

Вид	Дни	Командировъчни	Дейност	Консумативи	Общо	Основание
ВСИЧКО:						

11. Теренна консервация:

Вид	Дни	Командировъчни	Дейност в дни	Консумативи и материали	Общо
Консервация и реставрация на недвижими културни ценности от:					
1. лица, вписани в регистъра по чл. 165, ал. 1 ЗКН;					
2. други лица.					
Консервация и реставрация на движими културни ценности от лица, вписани в регистъра по чл. 165, ал. 1 ЗКН.					
ВСИЧКО:					

Указание: Разходите за теренна консервация могат да бъдат до 30 % от общата сума за теренното археологическо проучване.

12. Лабораторна консервация:

Вид	Дни	Командировъчни	Дейност	Общо	Основание за цената
Консервация и реставрация					

на движими културни ценности					
ВСИЧКО:					

13. Разходи за приемателни комисии:

Брой участници	Дни	Дневни	Квартирни	Пътни	Общо
ВСИЧКО:					

Указание: Разходите могат да бъдат до 10 % от общата сума.

ОБЩА СУМА:

Забележки:

1. Посочената обща сума на план-сметката не е обложена с ДДС.
2. Тази план-сметка е неразделна част от договор №

Приложение № 5 към чл. 34, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 30 от 2012 г., в сила от 17.04.2012 г., предишно Приложение № 1 към чл. 34, ал. 1 - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

София, бул. Александър Стамболийски 17

тел.: 02/9400900; факс: 02/9818145; дежурен тел.: 02/9879551; info@mc.government.bg;

<http://www.mc.government.bg>

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№/..... г.

за регистрация на специално техническо средство

Министерството на културата удостоверява, че в регистъра на специалните технически средства е вписано специално техническо средство със следните характеристики:

.....

Удостоверението се издава на:

.....

.....

(наименование на юридическото лице, трите имена на физическото лице)

Специалното техническо средство ще бъде използвано от:

.....

.....

(трите имена на лицето)

Правата по регистрацията не се прехвърлят и преотстъпват.

Специалното техническо средство се използва само от лицата, посочени в заявлението

по чл. 151 ЗКН, и под ръководството на лицето, получило разрешение за теренно археологическо проучване.

При промяна на обстоятелствата, при които е извършена тази регистрация, регистрираният е длъжен в 7-дневен срок от възникване на обстоятелството да уведоми писмено министъра на културата.

Министър:

Приложение № 6 към чл. 37

(Предишно Приложение № 2 към чл. 37, ал. 1 - ДВ, бр. 40 от 2016 г., в сила от 27.05.2016 г.)

1	2	3	4	5	76	7	8
Пореден № на вписването	№ на заявлението	Наименование/трите имена на заявителя	Описание и технически характеристики на специалното техническо средство	Трите имена, ЕГН на лицето, което ще използва специалното техническо средство, и данни за неговата квалификация	№ на удостоверение за вписване	№ на уведомяване за прекратяване на производството/№ на заповед за заличаване на вписването	Забележка